

रुन्टीगढी गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भेनाम, रोल्पा

लेखा समितिको कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७८

रुन्टीगढी गाउँपालिका
रोल्पा जिल्ला
लुम्बिनी प्रदेश

लेखा समितिको कार्य सञ्चालन नियमावली २०७८

पृष्ठभूमि : रुन्टीगढी गाउँपालिकाको शासन व्यवस्थालाई थप जनमुखी, जनउत्तरदायी र पारदर्शी तुल्याउन सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउने सन्दर्भमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ५ को दफा २२ मा गाउँ सभाले नियमावली बनाई आफ्नो कार्य प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा लेखा समिति गठन गर्न सक्ने प्रावधान भए बमोजिम मिति २०७८ पौष २६ गते रुन्टीगढी गाउँकार्यपालिकाको कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत गरी यो नियमावली लागू गरिएको हो ।

भाग १

प्रस्तावना

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- १) यो नियमावलीको नाम “लेखा समितिको कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७८” रहने छ ।
- २) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुने छ ।

२) परिभाषा :

- १) “गाउँपालिका” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँपालिका सम्भन्नु पर्छ ।
- २) “नियमावली” भन्नाले लेखा समितिको कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७८ लाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ३) “कार्यालय” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय सम्भन्नु पर्दछ ।
- ४) “समिति” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँ सभाबाट गठित लेखा समितिलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ५) “अध्यक्ष” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँकार्यपालिकाको अध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- ६) “उपाध्यक्ष” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँकार्यपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- ७) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँकार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- ८) “कार्यपालिका” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँकार्यपालिकालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ९) “गाउँ सभा” भन्नाले संविधानको धारा २२३ को उपधारा १ बमोजिमको रुन्टीगढी गाउँपालिकाको गाउँ सभालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- १०) “पदाधिकारी” भन्नाले गाउँकार्यपालिकाको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष तथा कार्यपालिकाका अन्य सदस्य सम्भन्नु पर्दछ ।
- ११) “योजना” भन्नाले आयोजना तथा कार्यक्रम समेतलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- १२) “वडा” भन्नाले रुन्टीगढी गाउँपालिकाका ९ वटा वडा सम्भन्नु पर्दछ ।
- १३) “वडा समिति” भन्नाले नेपालको संविधानको धारा २२३ को उपधारा ४ बमोजिमको वडा समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- १४) “संविधान” भन्नाले नेपालको संविधान सम्भन्नु पर्छ ।

- १५) "गाउँपालिकाको शाखा-उपशाखा र ईकाई" भन्नाले गाउँपालिकाको प्रशासनिक संगठनात्मक स्वरूप अनुरूप स्थापना गरिएका शाखाहरु, उपशाखाहरु र ईकाईहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।
- १६) "राजस्व" भन्नाले गाउँपालिकाले कानून बमोजिम संकलन गर्न पाउने कर, दस्तुर, शुल्क, महसुल र सो बापतको जरिवानालाई जनाउँछ, सो शब्दले जनसहभागीता बापतको रकम सरकारी तथा अन्य निकायको ऋण तथा अनुदान बापत प्राप्त रकम समेतलाई जनाउँछ ।
- १७) "वार्षिक बजेट" भन्नाले गाउँपालिकाको निशर्त वित्तीय समानीकरण अनुदान र आन्तरिक आयलाई समेत सम्झनु पर्दछ ।
- १८) "वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम" भन्नाले कार्यक्रमका शीर्षकहरु तथा अनुमानित बजेट सहितको विवरणलाई सम्झनु पर्दछ ।
- १९) "बेरुजू" भन्नाले कार्यक्रम र बजेट अनुसार कार्य सम्पन्न नभएर फरक पर्न गएको अवस्थालाई सम्झनु पर्दछ ।
- २०) "आर्थिक अनियमितता" भन्नाले आर्थिक नियम अनुसार काम सम्पन्न नभएको अवस्थालाई सम्झनु पर्दछ ।
- २१) "लेखा परीक्षण" भन्नाले कार्यक्रम र बजेट अनुसार कार्य सम्पन्न भए नभएको तथा नियम संगत छ/छैन भनेर गरिने परीक्षण सम्झनु पर्दछ ।

भाग २ लेखा समिति गठन

३. लेखा समिति गठन :

- १) गाउँपालिकाको शासन व्यवस्थालाई थप जनमुखी, सेवामुखी, जनउत्तरदायी र पारदर्शी तुल्याई वित्तीय सुशासन कायम गराउने प्रमुख उद्देश्यका साथ गाउँ सभाबाट देहाय बमोजिमको लेखा समिति गठन गरिने छ ।
- क) गाउँसभा सदस्यको रुपमा रहेका कार्यपालिका सदस्यहरु मध्येबाट १ जना
संयोजक
- ख) गाउँसभाको सदस्य मध्येबाट २ जना
सदस्य
- २) गाउँपालिकाको आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखाका प्रमुखले लेखा समितिको सचिवको रुपमा काम गर्ने छन् । निजको अनुपस्थितिमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको अधिकृतले सचिवको रुपमा काम कार्य गर्ने छ ।
- ३) समितिको बैठकमा समितिका संयोजकले गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत आवश्यकता अनुसार विषयगत संयोजक र गाउँपालिकाका शाखा प्रमुखलाई आमन्त्रित गर्न सकिने छ ।
- ४) समितिको पदावधि गठन भएको मितिले २ वर्षको हुने छ, तर गाउँसभाले परिवर्तन गर्न आवश्यक नठानेमा समितिले स्वतः निरन्तरता पाउने छ ।

लेखा समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

४. लेखा समितिको काम कर्तव्य र अधिकार :

१) नियम ३ बमोजिम गठन हुने लेखा समितिले देहायका विषयमा अध्ययन गरी गाउँ सभा समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने छ ।

अ) कार्यपालिकालाई राय सुझाव दिने विषयहरू

क) वार्षिक बजेटले अनुमान गरे बमोजिमको श्रोत परिचालन तथा रकम संकलन लक्ष्य बमोजिम चौमासिक प्रगति भए वा नभएको र नभएको अवस्थामा लक्ष्य प्राप्तीका विषयमा आवश्यक सुझाव,

ख) वार्षिक बजेटमा उल्लेखित कार्यक्रम चौमासिक लक्ष्य बमोजिम संचालन भए नभएको र लक्ष्य पूरा गर्न तत्काल लिनु पर्ने रणनीतिका सम्बन्धमा,

ग) कार्यपालिकाबाट गाउँपालिकाको राजस्व तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धमा भए गरेको निर्णयको कार्यान्वयन अवस्थाको विश्लेषण गर्दै सो सम्बन्धमा कुनै सुझाव दिनु पर्ने भएमा सो सम्बन्धमा सुझाव,

घ) कार्यपालिका साथै कार्यालयमा भए गरेका कार्यमा वित्तीय सुशासन कायम गराउन आवश्यक सुझाव प्रदान,

ङ) पेशकी, वेरुजुको अवस्था विश्लेषण गर्दै सोको फछ्यौटका लागि आवश्यक रणनीतिक सुझाव प्रदान,

च) गाउँ कार्यपालिका कार्यालयबाट भए गरेका आम्दानी र खर्चका विभिन्न विषय मध्ये समितिले आर्थिक अनियमितता भएको गुनासो आएको वा आवश्यक ठानेका वा गाउँकार्यपालिकाबाट अनुरोध भएका विषयमा भए गरेका गतिविधिको नमुना लेखा परीक्षण गरी कार्यपालिकालाई सुझाव प्रदान गर्ने,

छ) गाउँपालिकाको आन्तरिक लेखा परिक्षकको चौमासिक प्रतिवेदन माथि समिक्षा,

ज) गाउँपालिकाका विभिन्न वडा कार्यालय र शाखाबाट भए गरेका गतिविधिको अध्ययन गर्दै सो सम्बन्धमा वित्तीय सुशासन कायम गराउन आवश्यक सुझाव प्रदान,

झ) वित्तीय सुशासनका विषयमा कार्यपालिकाले सुझाव मागेका विषयमा आवश्यक परामर्श,

आ) गाउँसभा समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने विषयहरू:

क) गाउँ सभाबाट स्वीकृत वार्षिक बजेटले अनुमान गरे बमोजिमको काम भएको वा नभएको बारेमा लिखित प्रतिवेदन र सुझावहरू समेत सभामा पेश गर्नु पर्ने छ,

ख) गाउँसभाबाट स्वीकृत अनुमानित श्रोत परिचालन तथा रकम संकलन भए वा नभएको बारेमा कारण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने,

ग) गाउँपालिकाले तयार गरेको वार्षिक उल्लिखित कार्यक्रम सञ्चालन भए वा नभएको जानकारी दिने,

- घ) लेखा परीक्षणबाट औल्याइएका वेरुजू तथा आर्थिक अनियमितता सम्बन्धमा त्यस्तो वेरुजू र आर्थिक अनियमिततालाई नियमित एवं असुल फछ्यौट गर्न आवश्यक काम कारवाही गरे वा नगरेका विषयमा स्पष्टता ल्याउने,
- ड) वडा कार्यालयबाट संचालित कार्यक्रमहरुको बारेमा वडा अनुसार श्रोत परिचालन तथा रकम संकलन भए वा नभएको बारेमा कारण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने र कुन वडा के कारणले कोभन्दा पछाडी परेको भन्ने समेत प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- च) समितिले कार्यपालिकालाई दिएका सुझावहरु र सोको कार्यान्वयन अवस्थाका बारेमा,
- २) उपनियम (१) बमोजिमको प्रतिवेदन तयार गर्दा लेखा समितिले आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका भित्रका उद्यमी, व्यापारी तथा स्थानीय बुद्धिजीवीलाई आवश्यकताको आधारमा छलफलमा आमन्त्रण गर्न सक्ने छ ।
- ३) उपनियम (१) बमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा लेखा समितिले माग गरे बमोजिमको कागजात गाउँपालिकामा रहेका सबै शाखा र उपशाखाहरुले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ र आमन्त्रण भएको अवस्थामा लेखा समितिमा उपस्थित भई आफ्नो राय सल्लाह र सुझाव लिखित र मौखिक रुपमा दिनु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुने छ ।

५) लेखा समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था र सुबिधा :

- १) समितिको बैठक कम्तीमा दुई महिनामा एक पटक बस्ने छ ।
- २) लेखा समितिको बैठकमा भाग लिएर बापत लेखा समितिका सदस्य र आमन्त्रित पदाधिकारीले कार्यपालिकाका सदस्यले पाए सरह बैठक भत्ता पाउने छन् ।
- ३) लेखा समितिले आफ्नो वार्षिक कार्यतालिका बनाई गाउँ सभाबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गराउनु पर्ने छ ।

भाग ४

लेखा समितिको आचार संहिताहरु

६. लेखा समितिका संयोजक र सदस्यहरुले गर्न हुने र नहुने सामान्य आचार संहिताहरु निम्नानुसार रहने छ ।

- १) स्थानीय सरकार संचालन ऐनको मान्यता सिद्धान्त विपरीत सार्वजनिक वक्तव्य दिन नहुने ।
- २) स्थानीय शासन र संविधानको सिद्धान्त तथा नीतिको विपरीत हुने गरी स्थानीय तहको स्वायत्ततालाई अनादर गर्ने कुनै काम गर्न नहुने ।
- ३) गाउँवासीप्रतिको उत्तरदायित्वलाई अस्वीकार गर्न नहुने ।
- ४) गाउँपालिका र साभेदार संघ संस्थासँगको कानून बमोजिमको सम्बन्धमा खलल पर्ने जस्ता कुनै लेख, समाचार, भाषण, वक्तव्य प्रकाशन वा प्रसारण गर्नु वा गराउनु हुँदैन । तर यस

कुराले कुनै जनप्रतिनिधिलाई उल्लेखित विषयमा अनुसन्धानमूलक कुनै लेख रचना प्रकाशित गर्न रोक लगाएको मानिने छैन ।

- ५) गाउँपालिकाका साधन श्रोतको दुरुपयोग गर्न नहुने,
- ६) प्रचलित ऐन, नियमले तोकेको जिम्मेवारीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुँदैन ।
- ७) राजनीतिक आस्था एवं सामाजिक भेदभावले बढावा पाउने व्यवहार गर्न नहुने ।
- ८) कार्य जिम्मेवारी प्रदान गर्दा भेदभाव गर्न नहुने,
- ९) कसैको स्वाभिमान र अस्तित्वमा आँच आउने व्यवहार गर्न नहुने ।
- १०) विद्यमान सामाजिक मान्यता विरुद्धका आचरण गर्न नहुने तथा लैंगिक समानतामा आँच आउने व्यवहार गर्न नहुने ।

भाग ५

विविध

७. प्रचलित कानून बमोजिम हुने : (१) यस नियमावलीमा उल्लेख भएका प्रावधानहरु यसै नियमावली बमोजिम हुने यसमा उल्लेख नभएको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुने छ ।
८. बाधा अड्काउ फुकाउ : (१) यस नियमावली कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्कन आयमा सभाको निर्णय बमोजिम हुने छ ।
९. संशोधन तथा खारेजी : (१) यो नियमावलीको संशोधन वा कुनै नियम खारेजी गर्नु परेमा गाउँ सभालाई पूर्ण अधिकार हुने छ ।